

CLAUS

PEYMMANN

**„DER THEATERMACHER“
(DIVADELNÍK)**

CLAUS PEYMANN

***7. 6. 1937 v Brémách**

začátky: studentské divadlo v Hamburku

CLAUS PEYMANN

THEATER AM TURM

FRANKFURT

1966 – 1969

intendant - Theater am Turm, Frankfurt am Main
(TAT, Divadlo pod věží)

CLAUS PEYMANN

THEATER AM TURM FRANKFURT:

SPÍLÁNÍ PUBLIKU

- 1966 Peter Handke *Spílání publiku*
(Publikumsbeschimpfung, světová premiéra)
- http://www.youtube.com/watch?v=duRdDqWKu_mI

CLAUS PEYMANN
SPÍLÁNÍ PUBLIKU (ZLEVA: PETER
HANDKE – FOTKY Z AUTOMATŮ * SCÉNA Z
INSCENACE * PETER HANDKE – 60. LÉTA)

CLAUS PEYMANN
THEATER AM TURM
FRANKFURT

Další inscenace v Theater am Turm:

- 1968 Peter Handke **Kašpar** (*Kaspar*, první uvedení; *Současně Theater Oberhausen, režie Günter Bück*)
- 1969 **Ifigenie na Tauridě / Titus Andronicus** – společně s Josephem Beuyssem

CLAUS PEYMANN HAMBURG

- **Hamburg 1970:** Botho Strauß **Hypochondři** (*Die Hypochonder*, první uvedení)
- **Hamburg 1970** Thomas Bernhard **Slavnost pro Borise** (*Ein Fest für Boris*, první uvedení)

CLAUS PEYMANN

SCHAUBÜHNE BERLIN

(AM HALLESCHEN UFER)

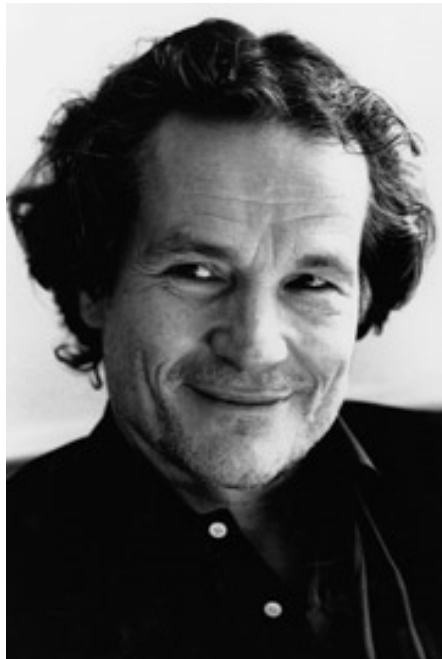
CLAUS PEYMANN

SCHAUBÜHNE

AM HALLESCHEN UFER BERLIN

- 1970 – 1971 **Schaubühne Berlin / Schabühne am Halleschen Ufer** v Berlíně-Kreuzbergu
 - institucionální a umělecký důsledek politických událostí r. 1968 (revolta studentů atd.)
 - model „Mitbestimmungstheater“ – divadlo se spoluúčastí zaměstnanců na rozhodování: členové souboru a jevištního personálu se jako kolektiv podílejí na řídicích procesech divadla

CLAUS PEYMANN SCHAUBÜHNE AM HALLESCHEN UFER BERLIN

Peter Stein

- vůdčí osobnost režisér Peter Stein, rozpory Clause Peymanna s Peterem Steinem

CLAUS PEYMANN SCHAUBÜHNE AM HALLESCHEN UFER BERLIN

- 1971 Peymann: Peter Handke **Je to prostě šok** aneb **Jízda přes Bodamské jezero** (*Ritt über den Bodensee*, první uvedení)

CLAUS PEYMANN SCHAUBÜHNE AM HALLESCHEN UFER BERLIN

- paralelně k inscenaci „Je to prostě šok aneb Jízda přes Bodamské jezero“ konkurenční projekt: Hans Magnus Enzensberger ***Výslech v Havaně*** (*Verhör von Habanna*) – kolektivní produkce souboru, politické divadlo

CLAUS PEYMANN
SCHAUBÜHNE
AM HALLESCHEN UFER BERLIN
PEER GYNT (PETER STEIN)

- 1971 Henrik Ibsen **Peer Gynt**
 - Textová úprava Peter Stein a Botho Strauß podle překladu Christiana Morgensterna a Georga Schulte-Frohlinde
 - režie Peter Stein
 - představení se hrálo 2 večery
 - Peer Gynt byl rozdělen na 8 postav a hrálo ho 6 (resp. 5) herců
 - senzační úspěch

CLAUS PEYMANN

SCHAUBÜHNE

AM HALLESCHEN UFER BERLIN

- 1971 Peymann odchází z Schaubühne
- Stein zůstává – stane se jedním z nejvýznamnějších německých režisérů 70. a 80. let
- Schaubühne se v r. 1981 stěhuje do budovy na Lehniner Platz – dodnes (Schaubühne am Lehniner Platz – intendant Thomas Ostermeier, režie mj. Robert Wilson aj., autoři Marius von Mayenburg aj.)

CLAUS PEYMANN

- 1971 – 1974 režisér na volné noze
 - **1972 Salzburg:** Thomas Bernhard **Ignorant a šílenec** (*Der Ignorant und der Wahnsinnige*, první uvedení – Salcburský festival)
 - **1974 Burgtheater Wien:** Thomas Bernhard **Společnost na lovu** (*Jagdgesellschaft*, první uvedení)

CLAUS PEYMANN

PŘEHLED ANGAŽMÁ

- **1974 – 1979: Württembergisches Staatstheater Stuttgart (Württemberské státní divadlo)**
- **1979 – 1986: Schauspielhaus Bochum**
- **1986 – 1999: Burgtheater Wien**
- **1999 – dosud: Berliner Ensemble**

CLAUS PEYMANN WÜRTEMBERGISCHES STAATSTHEATER STUTTGART

1974 – 1979: Württembergisches Staatstheater
Stuttgart (Württembergské státní divadlo) - ředitel

- **Thomas Bernhard**
- **Minetti** (první uvedení 1976)
- **Před penzí** (*Vor dem Ruhestand*, první uvedení)
- **Immanuel Kant** (první uvedení 1978)

CLAUS PEYMANN WÜRTEMBERGISCHES STAATSTHEATER STUTTGART

- spolupráce s Achimem Freyerem – Heinrich von Kleist
Katynka z Heilbronn (Käthchen von Heilbronn)
- Johann Wolfgang Goethe *Faust II* (1977)

CLAUS PEYMANN SCHAUSPIELHAUS BOCHUM

1979 – 1986 intendant

- Johann Wolfgang Goethe **Torquato Tasso** (1979)
- Gotthold Ephraim Lessing **Moudrý Nathan** (*Nathan der Weise*, 1981)
- Thomas Bernhard **U cíle** (*Am Ziel* - první uvedení v Salzburgu, pak v Bochum – 1981)
- Heinrich Kleist **Heřmannova bitva** (*Die Hermannsschlacht*, 1982)

CLAUS PEYMANN

SCHAUSPIELHAUS BOCHUM

- **Thomas Bernhard**
- **Světánápravce**
(*Der Weltverbesserer* – první uvedení 1979)
- **Zdání klame** (*Der Schein trügt* – první uvedení 1984)
- **Divadelník** (*Der Theatermacher* – první uvedení 1985)

CLAUS PEYMANN

BURGTHEATER WIEN

1986 – 1999 ředitel

Václav Cejpek / říjen-prosinec 2013

CLAUS PEYMANN

BURGTHEATER WIEN

- **Thomas Bernhard**

- **Ritter, Dene, Voss** – první uvedení, 1986
- **Náměstí hrdinů**
Heldenplatz – první uvedení, 1988

CLAUS PEYMANN

BURGTHEATER WIEN

- **Peter Turrini**

- **Alpské červánky**

- Alpenglühn - první uvedení 1993

- **Bitva o Vídeň**

- Schlacht um Wien – první uvedení 1995

- **Hotovo. Konec**

- Endlich Schluss – první uvedení 1997

CLAUS PEYMANN

BURGTHEATER WIEN

- **Peter Handke**
 - **Hra na otázky aneb Cesta k sonorní zemi**
Das Spiel vom Fragen oder Die Reise zum sonorenen Land – první uvedení 1989
 - **Hodina, kdy jsme o sobě navzájem nic nevěděli**
Die Stunde, da wir nichts voneinander wussten – první uvedení 1992
 - **Přípravy na nesmrtelnost**
Zurüstungen für die Unsterblichkeit – první uvedení 1997

CLAUS PEYMANN

BURGTHEATER WIEN

- **Elfriede Jelinek**
 - **Motorest aneb Dělalí to všichni**
Raststätte oder Sie machens alle – první uvedení 1994

CLAUS PEYMANN

BURGTHEATER WIEN

Z klasických titulů mj.:

- William Shakespeare **Richard III.** (1987)
- Friedrich Schiller **Wilhelm Tell** (1989)
- Johann Wolfgang Goethe **Clavigo** (1990)

CLAUS PEYMANN BERLINER ENSEMBLE

Václav Cejpek / říjen-prosinec 2013

CLAUS PEYMANN

BERLINER ENSEMBLE

- **Shakespeare: Richard II. (2000)**
- **Brecht: Svatá Johanka z jatek** (
Die heilige Johanna der Schlachthöfe, 2003)
- **Handke: Podzemní blues**
Untertagblues, první uvedení 2004
- **Brecht: Matka Kuráž a její děti**
Mutter Corage und ihre Kinder, Carmen
Maja Antoni v titulní roli, 2005
- **Brecht: Matka**
Die Mutter, 2005

CLAUS PEYMANN

BERLINER ENSEMBLE

- **Shakespeare: Richard III.** (2008)
- **Wedekind: Probuzení jara**
Frühlingserwachen, 2008
- **Büchner: Dantonova smrt**
Dantons Tod, 2011
- **Schiller: Úklady a láska**
Kabale und Liebe, 2013

CLAUS PEYMANN

DRAMATURGICKÉ LINIE

- **současné dramatické texty**
- **klasické texty**

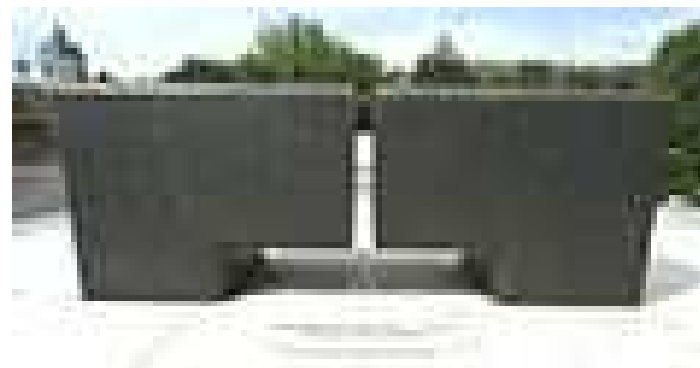
CLAUS PEYMANN

HELDENPLATZ / KOLEM R. 1900

Václav Cejpek / říjen-prosinec 2013

CLAUS PEYMANN HELDENPLATZ

CLAUS PEYMANN

MARIA-THERESIEN-PLATZ

CLAUS PEYMANN
**MARIA-THERESIEN-
PLATZ**

**PŘÍRODOVĚDECKÉ
MUZEUM**

**UMĚLECKOHISTORICKÉ
MUZEUM**

CLAUS PEYMANN

HELDENPLATZ

NÁMĚSTÍ HRDINŮ

- **ARCIVÉVODA KAREL (1771 – 1847, pomník 1860)**
první porážka Napoleona v bitvě u Aspern (1809)

CLAUS PEYMANN

HELDENPLATZ

NÁMĚSTÍ HRDINŮ

- **PRINC EVŽEN SAVOJSKÝ (1663 – 1736, pomník 1865)**
Francouz ve službách Habsburků, generalissimus
císařských vojsk, vítěz nad Turky

CLAUS PEYMANN

PRINC EVŽEN SAVOJSKÝ / BELVEDER

CLAUS PEYMANN

THOMAS BERNAHARD /

NÁMĚSTÍ HRDINŮ (HELDENPLATZ)

- **premiéra 4. 11. 1988 Burgtheater Wien**
- **režie Claus Peymann**
- **scéna a kostýmy Karl-Ernst Herrmann**
- **dramaturgie Hermann Beil, Jutta Ferbers**

CLAUS PEYMANN

KARL-ERNST HERRMANN,

VÝTVARNÍK

KARL-ERNST HERRMANN (1936)

- scénograf, kostýmní výtvarník, operní režisér
- 1971 – 1982 Theater am Halleschen Ufer (Peter Stein, Luc Bondy)
- 1972 Salcburský festival – Bernhard: Ignorant a šílenec, režie Peymann
- manželka Ursel Herrmann – režírují spolu opery
- 2006, 2008 Národní divadlo Praha - Mozart

CLAUS PEYMANN

HERMANN BEIL, DRAMATURG

Hermann Beil *1941

- **studium germanistiky, historie a hudby (klarinet)**
- **1965 asistent dramaturgie Städtische Bühnen Frankfurt am Main**
- **1968 šéfdramaturg Theater Basel (Basilej, Švýcarsko)**
 - **Friedrich Dürrenmatt**
- **1974 Staatstheater Stuttgart – počátek spolupráce s Clausem Peymannem**
- **1979 Schauspielhaus Bochum**

CLAUS PEYMANN

HERMANN BEIL, DRAMATURG

- **1986 Burgtheater Wien**
 - spoluředitel (Co-Direktor)
 - 1992 – 1997 spolupracovník Petera Steina –
Salcburský fetsival
- **1999 Berliner Ensemble**
 - řéfdramaturg,
člen vedení

CLAUS PEYMANN

JUTTA FERBERS, DRAMATURGYNĚ

JUTTA FERBERS (1953)

- **Landestheater Niederbayern Landshut**
- **1983 Schauspielhaus Bochum**
- **1986 Burgtheater Wien**
 - Richard III. (spolu s Hermannem Beilem)
 - Heldenplatz (spolu s Hermannem Beilem)
 - Handke: Hodina, kdy jsme o sobě navzájem nevěděli
 - další režiséři – mj. Peter Zadek, George Tabori aj.
- **1999 Berliner Ensemble** (dramaturgyně, členka vedení)
 - mj. dramaturgie režii Roberta Wilsona Leonce a Lena (Büchner), Zimní pohádka, Žebrácká opera (Brecht), Sonety (Shakespeare)

CLAUS PEYMANN

DRAMOLET

(MINIDRAMA, MIKRODRAMA)

- **Krátký dramatický text**
- **Příbuzné žánry**
 - skeč (výrazná pointa)
 - předehra
 - epilog
 - jednoaktovka, aktovka
 - fragment
 - krátký monolog
 - pantomima
 - improvizace

CLAUS PEYMANN

DRAMOLET

AUTOŘI (NAPŘ.)

- Schiller: Hold umění
- Hugo von Hofmannsthal: raná veršovaná dramata
- Daniil Charms (1905 – 1942)
- Samuel Beckett
- Martin Walser: Pohádkové dramolety
- Wolfgang Bauer
- Thomas Bernhard
- Roman Sikora (1970)

CLAUS PEYMANN THOMAS BERNHRAD - DRAMOLETY

- **RÓZA (Rosa)**
 - drásavý monolog vraha, který vleče zavražděnou milenku
 - prem. 22. 7. 1960 v Maria-Saal
- **JARO**
- **VYBÁJENÁ**
- **CLAUS PEYMANN OPOUŠTÍ BOCHUM A JDE JAKO
ŘEDITEL BURGTHEATERU DO VÍDNĚ**
- **CLAUS PEYMANN SI KUPUJE KALHOTY A JDE SE MNOU
NA OBĚD**
- **CLAUS PEYMANN A HERMANN BEIL NA SULZWIESE**
- **NĚMECKÝ STŮL O POLEDNÁCH**

CLAUS PEYMANN ANTONIO FIAN DRAMOLETY

- Antonio Fian
 - Jörg Haider si hraje se svými vnoučaty
 - Nahé dělo
 - V korutanském Zemském sněmu

CLAUS PEYMANN
BERLINER ENSEMBLE

INSCENACE CLAUSE
PEYMANNA
V SOUČASNÉM REPERTOÁRU
DIVADLA BERLINER ENSEMBLE
(prosinec 2013)

CLAUS PEYMANN
SHAKESPEARE:
RICHARD II. (2000,
VÝPRAVA ACHIM FREYER)

Václav Cejpek / říjen-prosinec 2013

**BERNHARD:
CLAUS PEYMANN SI KUPUJE... (2001, REŽIE
PHILIP TIEDEMANN, VÝPRAVA KARL-ERNST HERRMANN)**

CLAUS PEYMANN
LESSING:
MOUDRÝ NATHAN
(2002, VÝPRAVA ACHIM FREYER)

CLAUS PEYMANN
FRISCH:
ANDORRA
(2005, VÝPRAVA
PETER FRIEDRICH)

**CLAUS PEYMANN
BRECHT:
MATKA KURÁŽ
A JEJÍ DĚTI**

**TITULNÍ ROLE:
CARMEN MAJA ANTONI
(2005, SCÉNA: FRANK HÄNIG,
KOSTÝMY MARIA-ELENA
AMOS)**

CLAUS PEYMANN
WEDEKIND:
PROBUZENÍ JARA (2008,
VÝPRAVA ACHIM FREYER)

CLAUS PEYMANN
SCHILLER:
ÚKLADY A LÁSKA
(2013 - VÝPRAVA ACHIM FREYER)

Václav Cejpek / říjen-prosinec 2013